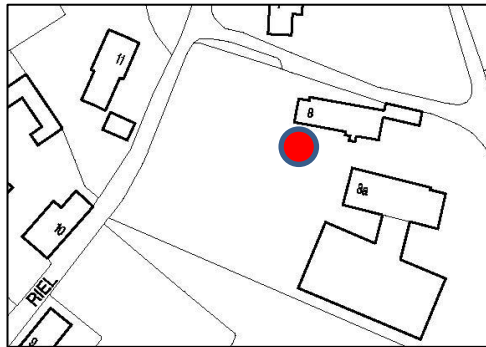

Riel 8

Datum van aanwijzing: 9-1-2007

Redengevende omschrijving

Beschrijving

Langgevelboerderij met dwarsdeel, daterend van voor 1832 en gedeeltelijk na 1875, gelegen in het zuidelijk deel van het gehucht Riel met zijn voorgevel op het noorden georiënteerd.

De boerderij is waarschijnlijk in het laatste kwart van de 19e eeuw gedeeltelijk herbouwd waarbij oudere oorspronkelijke structuren van een voorganger bewaard zijn gebleven. Op de kadastrale minuutkaart van omstreeks 1832 is op het betreffende perceel de toen bestaande bebouwing herkenbaar.

De boerderij is gelegen aan een zandpad op een groot erf met in de noordoosthoek een stenen schuur (XIXd) en achter op het erf twee recentelijk opgerichte bouwdelen.

Zowel de boerderij als de schuur bezitten een afgewolfd zadeldak met een rietbedekking en een dakvoet van gesmoorde oudhollandse dakpannen.

Het interieur van de boerderij met potstal is in 1953 verbouwd waarbij onder andere een grupstal is aangebracht en de dakconstructie grotendeels is vernieuwd.

Het afgewolfd zadeldak wordt gedragen door gezaagd grenen spanten. In de dakconstructie zijn nog wel enkele hergebruikte eiken gebintplaten, windschoren en sporen herkenbaar.

In dat jaar is tevens een brandmuur geplaatst of op de verdieping doorgetrokken.

Ter plaatse van het woongedeelte, schuur en delen van de stal is een enkelvoudige balklaag aangebracht (XX).

Het interieur van het woonhuis is sober en grotendeels in de vijftiger en zeventiger jaren van de 20e eeuw gemoderniseerd.

De noordelijk georiënteerde voorgevel is opgetrokken in een kruisverband met onderlangs een gecementeerde plint. In het oostelijk deel is het woongedeelte gelegen waar de voorgevel drie vensterassen telt met een voordeur met een gedeeld bovenlicht met aan weerszijde een zesruits schuifvenster.

De vensters zijn voorzien van luiken en hebben een hardstenen onderdorpel.

Op het dakvlak is later een dakkapel met stolpvenster aangebracht.

In het stalgedeelte met dwarsdeel is, ter plaatse van de oorspronkelijke dwarsdeeldeuren, in 1953 een mestdeur aangebracht. In dat jaar zijn in de gevel eveneens een vijftal betonnen stalvensters aangebracht. Oorspronkelijk zaten er naast de deeldeuren twee gietijzeren stalvensters.

In de nok van het dak een tweetal schoorstenen.

Tegen de rechter zijgevel, die thans gedeeltelijk uit kalkzandsteen en beton bestaat, is in 1953 een ahang geplaatst gedekt door oudhollandse dakpannen.

De linker zijgevel gaat grotendeels verborgen achter een pleisterlaag en begroeiing.

De gevel is in de zeventiger jaren van de 20e eeuw gewijzigd waarbij een deur, een venster en een groot venster zijn aangebracht. Op het dakschild is een dakkapel aangebracht.

De achtergevel springt, ter plaatse van het woongedeelte, iets in. In 1953 is hier een uitbouw

Gemeentelijk monument

aangebouwd onder een lessenaarsdakje ter vervanging van een reeds bestaande uitbouw ter plaatse van de potstal.

In het uitspringende deel van de achtergevel, waar het woonhuis is gelegen, een modern venster en een klein toiletraam. De gevel bestaat hier uit ouder muurwerk (mogelijk 17e of 18e eeuw) met onder de muurplaat een stroomlaag.

In het inspringende deel een groot modern venster met daarboven een dakkapel.

De gedeeltelijk opnieuw opgetrokken achtergevel bezit onderlangs een, in hoogte verspringende, gecementeerde plint. Ter plaatse van de potstal een drietal, in 1953 aangebrachte, betonnen stalvensters en een mestdeur. Ter plaatse van de schuur zitten later aangebrachte schuurdeuren en afsluitend een betonnen stalvenster. In de afdak is een gietijzeren stalvenster hergebruikt. Onderlangs de dakvoet zit een tandlijst met bloktand.

De voorgevel van de vrijstaande schuur (XIXd) heeft een drietal gietijzeren stalvensters, een mestdeurtje en schuurdeurtje.

Een gedeelte van de rechter zijgevel is opnieuw opgetrokken. In de linker zijgevel, waarvan het bovenstuk is vernieuwd, een mestdeurtje en onder het dakschild een hooiluik.

In de achtergevel, waar het muurwerk enkele bouwfases en diverse opvallingen laat zien, zijn een aantal gietijzeren stalvensters aangebracht en een smalle doorgang.

De bijbehorende schuur langs de weg alsmede het erf met bomen maakt onderdeel uit van de boerderij.

Achter de boerderij staat een monumentale boom.

Waardering

De boerderij is een voorbeeld van landelijke bouwkunst in Noord-Brabant van het langgeveltype en kenmerkt zich door een sobere, traditionele vormgeving en de 'boerenesthetica Form Follows Form'. De stijlkenmerken van de landelijke bouwkunst komen tot uiting door:

- de sobere uitstraling van het gebouw en bijgebouw;
- de splitsing in een woongedeelte (¼ deel) en stalgedeelte (¾ deel) geaccentueerd door de schoorsteen op de brandmuur en de gevelopeningen o.a. de staldeuren;
- de gesloten dakvorm;
- de boerderij ligt met de lange gevel evenwijdig aan de doorgaande weg.

Het laat 19e eeuwse karakter van de boerderij is vooral in het exterieur goed bewaard gebleven. In het schuurgedeelte is de oorspronkelijke gebintconstructie verwijderd. Wel zijn er nog oudere elementen bewaard gebleven.

De authenticiteit van de boerderij met bijgebouwen draagt bij aan de hedendaagse belevingswaarde. De vooral interne wijzigingen doen daaraan geen afbreuk.

De boerderij met bijgebouw en erf draagt door zijn typologie in belangrijke mate bij aan het karakter en de ruimtelijke belevingswaarde van het gehucht Riel.

Bij deze boerderij is er hoogstwaarschijnlijk sprake van een doorontwikkeling van het hallenhuis naar een langgeveltype. Zie onder cultuurhistorische waarde.

Het pand ligt in een archeologisch verwachtingsgebied.

De boerderij bezit een cultuurhistorische waarde als uiting van de sociaaleconomische ontwikkeling van het gebied en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de boerderij met bijgebouwen.

In de opzet en de bouwgeschiedenis van de boerderij is de vroegere agrarische leef- en werkwijze in de Kempen afleesbaar.

De boerderij wordt al meerdere generaties door dezelfde familie bewoond.

Bij deze boerderij is er hoogstwaarschijnlijk sprake van een doorontwikkeling van het hallehuis naar een langgevelboerderij, waarvan het een goed voorbeeld is. Kenmerkend zijn:

- het aan de lange zijde naast elkaar gelegen woon- en bedrijfs gedeelte geaccentueerd door de schoorsteen op de brandmuur en de gevelopeningen;
- de sobere uitstraling van het gebouw door het gebruik van plaatselijk aanwezige (bouw-) materialen
- de gesloten dakvorm waarbij het dak gedekt is met gedeeltelijk riet en de oudhollandse pannen.

Architectuurhistorisch is de boerderij van algemeen belang vanwege de aanwezige oudere structuren en de verschillende bouwfases.

De boerderij bestaat uit een cultuurhistorisch waardevol ensemble van hoofdgebouw met bijgebouwen en erf.

De boerderij maakt onderdeel uit van het gehucht Riel en bezit een herkenbare historische samenhang met de overige boerderijen.

De boerderij bezit een hoge landschappelijke waarde als onderdeel van het gehucht Riel, dat is aangewezen als een beschermd dorpsgezicht. Het behoort tot een oud cultuurlandschap met

Gemeentelijk monument

akkercomplexen op de hoger gelegen delen. De boerderij markeert door zijn ligging het wegen- en verkavelingspatroon, dat sinds 1850 weinig is veranderd.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Riel 8

Oorspronkelijke functie: Langgevelboerderij

Hoofdfunctie: Boerderij, molen, bedrijf

Type: Boerderij

Bouwperiode: 1850-1900

Gevels en materialen: Baksteen, hoge gepleisterde plint. Dwarsdeel.

Vensters en deuren: Zesruitsramen met luiken.

Dak en bedekking: Wolfsdak, riet, dakvoet met Hollandse pannen.

Bijgebouwen: Aangebouwde schuur onder rieten wolfsdak, dakvoet met Hollandse pannen.

Motivering: Cultuurhistorisch belang.

Bijzonderheden: Ligging in (toekomstig) beschermd dorpsgezicht Riel. Boerderij met dwarsdeel.